ז א ב מיי' פ"ב מהל' [illegible] פ"ב מהל' כלים :

ח ג ד מיי' פ"ג מהל' כלים הלכ' :

ט ה מיי' פ"ה מהל' סנהדרין הל' [illegible] הלכה ט :

י ו מיי' פ"ב מהל' עדות הל' [illegible] ז סמג עשין [illegible] :

יא ז מיי' שם סמג שם [illegible] שם סעי' א :

רבי יהודה אומר כופף אוני קדרה לתוכה ומציף עליה מים ואם כונס בידוע שכונס משקה ואם לאו בידוע שמוציא משקה או שופתה על גבי האור: אם האור מעמידה בידוע שמוציא משקה ואם לאו בידוע שמכנים משקה ר' יוסי אומר אף לא שופתה על גבי האור מפני שהאור מעמידה אלא שופתה על גבי הרמץ: אם רמץ מעמידה בידוע שמוציא משקה ואם לאו בידוע שכונס משקה, היה מורד טיפה אחר טיפה בידוע שכונס משקה: מאי איכא בין ת"ק לר' יהודה? אמר עולא כינוס על ידי הדחק איכא בינייהו: כל אבר שיש בו צפורן וכו': יש בו צפורן מטמא במגע ובמשא ובאהל, יש בו עצם ואין בו צפורן מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל, אמר רב חסדא דבר זה רבינו הגדול אמרו המקום יהיה בעזרו: אצבע יתרה שיש בו עצם ואין בו צפורן מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל, אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן וכשאינה נספרת על גב היד: כל המטמא מדרס וכו': כל דחזי למדרס מטמא טמא מת, ויש שמטמא טמא מת ואין מטמא מדרס לאתויי מאי? לאתויי סאה ותרקב דתניא והיושב על הכלי יכול כפה סאה וישב עליה או תרקב וישב עליו יהא טמא ת"ל אשר ישב עליו הזב מי שמיוחד לישיבה יצא זה שאומרים לו עמוד ונעשה מלאכתנו:

ויקרא

מתני' כל הראוי לדון דיני נפשות ראוי לדון דיני ממונות ויש שראוי לדון דיני ממונות ואינו ראוי לדון דיני נפשות: גמ' אמר רב יהודה לאתויי ממזר, תנינא חדא זימנא הכל כשרין לדון דיני ממונות ואין הכל כשרין לדון דיני נפשות והוינן בה לאתויי מאי ואמר רב יהודה לאתויי ממזר? חדא לאתויי גר וחדא לאתויי ממזר, וצריכי: דאי אשמעינן גר משום דראוי לבא בקהל אבל ממזר דאין ראוי לבא בקהל אימא לא ואי אשמעינן ממזר משום דקאתי מטפה כשרה אבל גר דקאתי מטפה פסולה אימא לא צריכא: מתני' כל הכשר לדון כשר להעיד, ויש שכשר להעיד ואינו כשר לדון: גמ' לאתויי מאי? א"ר יוחנן לאתויי סומא באחת מעיניו ומני רבי

ר' יהודה אומר. לא כך בודקין אותה דהא קולא הוא דאיידי דדחיק לה בשולים אימא עיילי מיא בגוה אפילו בנקב קטן אלא הכי בדקינן לה ספה פי הקדרה לתוך העריבה קודם שיתן המים ואח"כ נותן מים בעריבה עד שיהו מים צפין על שוליה אם כנסה בידוע כו':

תורה אור

אם האור מעמידה. שלא יצא המשקה בידוע שנקב קטן הוא ואינו ראוי להכניס משקה: שהאור מעמיד. אפילו נקב גדול: רמץ. גחלים ואפר בוערים: היה מורד טיפה אחר טיפה. כלומר וזו נמי בדיקה אם נתן לתוכו מים והן יורדין טיפה אחר טיפה בידוע שכונס משקה: ה"ג מאי איכא בין הנא קמא לר' יהודה כינוס ע"י הדחק איכא בינייהו. לת"ק הוי כינוס כדפרישית: יש בו צפורן. ואפי' היא יתרה כגון אצבע ששית: מטמא במגע ובמשא ובאהל. דהוי אבר חשוב ואפי' ליכא כזית בשר מטמא באהל דקי"ל האברים אין להן שיעור כפ' יוצא דופן (לעיל דף מג:) אין בו צפורן לא הוי אבר ומיהו מטמא במגע ובמשא כדין עצם כשעורה שהרי יש בו עצם: ואינו מטמא באהל. עד דאיכא כזית בשר דקיימא לן עצם כשעורה מטמא במגע ובמשא ולא באהל ואי איכא כזית בשר ודאי מטמא דהא איכא כזית מן המת ואי לאו יתרה* היא ודאי מטמא משום אבר באהל ואע"ג דליכא כזית בשר דאפילו יתרה אמרי' לקמן דאי נספרת על גב היא הויא אבר: רבינו הגדול. רב: על גב היד. שהיא עומדת בשורת האצבעות: לאתויי סאה ותרקב. שאין מדרס הזב לטמא אדם וכלים אבל מטמאין הם טומאת מגע הזב להיות ראשונים ובמת נעשין אב הטומאה: מי שמיוחד לישיבה. הוא דהוי אב הטומאה דכתיב וכבס בגדיו וגו': מתני' כל הראוי לדון דיני נפשות. כ"ש שהוא כשר לדיני ממונות: גמ' לאתויי ממזר. דכשר לדיני ממונות ופסול לדיני נפשות *כדכתי' (בסנהדרין דף לו:) כולך יפה רעיתי: גר. נמי כשר לדיני ממונות: לאתויי סומא באחת מעיניו. דכשר להעיד ואינו כשר לדון אבל בשתי עיניו אפילו לעדות פסול דכתיב (ויקרא ה) או ראה:

רבי

יש בו עצם ואין בו צפורן מטמא במגע ובמשא אבל לא באהל. בפ' אלו מומין (בכורות מה.) אית דמפרש מטמא גזרה שאינה נספרת על גב היד אטו נספרת אבל באהל כמה לא גזרו דעבדי היכרא דלא ליתרוף עליה תרומה וקדשים ואית דאמר משום דעצם כשעורה נגע בה ותימה להאי טעמא אמאי מטמא במגע כשנוגע בבשר ואינו נוגע בעצם דאי משום דבשר הוי יד ושומר לעצם האמר רב בפרק העור והרוטב (חולין דף קיח:) דאין יד לפחות מכזית ואין שומר לפחות מכפול. ורבינו הגדול דהכא היינו רב ויש לומר דגזרו חכמים אטו לפעמים דיש בעצם כפול אי נמי נגיעת בשר אטו נגיעת עצם אי נמי גזרו מגע אטו משא: כל המטמא מדרס. היינו מק"ו דפלין קטנים ובפ' כיצד הרגל (ב"ק דף כה:) פירשתי: תנינא חדא זימנא. תימה מאי קושיא הא כמה כללות תנא במתני' אע"ג דתנא להו בדוכתא אחריתי דקתני *כל שהוא חייב בפאה חייב במעשר כו' ושמעינן לה ממתני' במסכת פאה (פ"א מ"ד) דקתני לקיטתו כאחד ומכניסו לקיום ובמעשר לא סני ליה וכן *כל שחייב בראשית הגז חייב במתנות ושמעינן לה ממתניתין דראשית הגז וכל שיש לו ביעור יש לו שביעית שמעינן נמי ממתני' דשביעית וי"ל דלא פריך אלא אדרב יהודה דמאי הוצרך למימר לאתויי ממזר הכא והתם *והשתא אתי שפיר דלא קאמר דההיא דסנהדרין (דף לו:) לאתויי חלל דכשר לדיני ממונות ופסול לדיני נפשות כדתנן התם* (א) אין כשר לדיני נפשות אלא מן המשיאין לכהונה אלא לא פריך אמתני' כי אם על רב יהודה ואגב יהודה לא מצי לשנויי דהדא לאתויי חלל דמלישנא דסיפא דאחד דיני ממונות דקתני דאין כשר לדיני נפשות אלא מן המשיאין לכהונה משמע אבל כשר לדיני ממונות ולכל הפחות מוקמינן אחלל דכשר וי"ל דרב יהודה אתא לאשמועינן דגר וממזר כשרים לדיני ממונות דפסולין לדיני נפשות שמעינן ממתני' דהתם וגרסינן הכא כמו שיש ספרים דגרסי בסנהדרין (דף לו:) אי אשמועינן גר משום דראוי לבא בקהל כו' ואי אשמועינן ממזר דבא מטפה כשרה: להכי כשר לדיני ממונות אבל גר אימא לא ול"צ איפכא כמו שיש בספרים אי אשמועינן גר משום דבא מטיפה פסולה ולכך פסול לדיני נפשות דרב יהודה לא אתא לאשמועי' הא דפסול לדיני נפשות כדפרישנא: לאתויי ממזר. וא"ת ואמאי לא קאמר לאתויי בעל מום דפסול בדיני נפשות ומפיק לה בפרק אחד דיני ממונות (סנהדרין דף לו:) ובריש מצות חליצה (יבמות דף קא.) כשם שבית דין מנוקין בצדק כך מנוקין מכל מום וי"ל דלא איירי אלא בפסול יוחסין וה"נ איתא בפ' זה בורר (סנהדרין דף כח:) דפריך והא עד זומם דדיני ממונות דכשר לדיני נפשות ופסול לדיני ממונות ומשני בפסול יוחסין קמיירי: חדא לאתויי גר. משמע דכשר אע"ג דאין אמו מישראל ותימה דבפ' החולץ (יבמות דף מה:) אמרי' דרבה אכשר לרב מרי בר רחל ומנייה בפורסי* דבבל דכיון דאמו מישראל מקרב אחיך קרינא ביה וי"ל דהכא מיירי לדון גר חבירו כדאמר בפרק מצות חליצה (שם דף קב.) גר דן חבירו דבר תורה ואם היתה אמו מישראל דן אפי' ישראל ולא כמו שפירש שם בקונט' דלענין דיני נפשות איירי הא דדן את חבירו אבל בדיני ממונות דן אפי' ישראל וא"ת דבפרק עשרה יוחסין (קדושין דף עו:) על גמרא דמי שהוחזקו אבותיו כו' דפריך למימרא דלא אוקמינן פסולין ורמינהי הכל כשרין כו' ואמר רב יהודה לאתויי ממזר ומאי קושיא לישני דהיינו דוקא לדון ממזר כיוצא בו דומיא דגר ואם נאמר דהכא מיירי בגר שאמו מישראל הוא אתי שפיר וי"ל דשאני ממזר דכיון דאביו ואמו מישראל מקרב אחיך קרינן ביה סוטע דהא (ב) דדרשינן עליך הוא דבעינן מקרב אחיך וממזר מיקרי שפיר עליך דבא מזרע ישראל ואם ממזר פסול לדון את ישראל מיפסיל נמי לדון את ממזר חברו והא דתניא בתוספתא אין מעמידין מלך אלא מן המשיאין לכהונה היינו מדרבנן דמדאורייתא אפי' ממזר חשיב מקרב אחיך והא דעביד צריכותא בין גר לממזר אע"ג דחלוקין זה מזה כדפי' נקט צריכותא לפי שהמשנה שניה סתם ואין חלוק זה מפורש בה וא"ת בפ' מצות חליצה (יבמות דף קב.) דא"ל רב שמואל בר יהודה לרב יהודה תנינן בב"ד של ישראל ולא בב"ד של גרים ורגיל ר"ת לומר דהוא רב שמואל היינו בנו של רב יהודה הגדול דאמר בפ"ק דקידושין (דף כב:) דבר שאין לו יורשין הוה ונתגייר הוא ובנו וכן משמע הלשון דקאמר ואנא גר אנא משמע דהוא עצמו נתגייר וכיון דלא היתה אמו מישראל לשאר דינין נמי מיפסיל ואמאי הוצרך להביא קרא דחליצה וגם רב יהודה היאך ברכו לדין וי"ל דקבלו עליהם החולץ והחולצת דבדיני ממונות הוי כשר ולחליצה מיפסיל כדאמר התם אי נמי התם לחליצת גרים מיירי ואין להאריך כאן יותר:

כל

תוספי הרא"ש

יש בו עצם ואין בו צפורן מטמא במגע ובמשא אבל לא באהל. ותימה דבפ' אלו מומין (דף מה) [אית דאמר] דמשום עצם כשעורה נגעו בה אמאי טמא כשנגע בבשר ואינו נוגע בעצם. וה"ה משום יד או שומר הוא דאמרינן אין שומר לטומאה חמורה היינו להצטרף אבל להוציא טומאה יש שומר הא רב הוא דאמר בפ' העור והרוטב דאין יד לפחות מכזית ואין שומר לפחות מכפול. ורבינו הגדול דהכא היינו רב ו"ל דגזרו חכמים פחות מכשיעור אטו פעמים יש בעצם כפול והבשר מכסהו. א"נ גזרינן נגיעת בשר אטו נגיעת עצם א"נ גזרינן מגע אטו משא: כל המטמא מדרס מטמא טמא מת. ואפי' הוא פשוטי כלי עץ דאינו ראוי לקבל טומאה כיון דחזי למדרס מקבל טומאה דילפינן ליה מסכין קטנים שטהורים בזב דלמגע לא חזו שאינו יכול ליגע לתוכן לפי שפיהן צר ובהיסט נמי לא מטמו דהיסטו (בעי') [ילפינן] מקרא דאשר יגע בו הזב [illegible]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה תנינא וכו' כדתנן התם ואין כל כשרים לדון דיני נפשות וכו' [illegible] (ב) ד"ה חדא וכו' דהא [illegible]

תוספי הרא"ש

דלא קאמר דאצטריך מתניתין דסנהדרין משום חלל דכשר לדיני ממונות ופסול לדיני נפשות כדתנן התם אין כשר לדיני נפשות אלא [illegible]

[בכורות מה:]

סנהדרין לו: [illegible]

[illegible] ראוי לנגיעת בשר מ"מ טהורים מכל [illegible] לזב: ספק שמטמא בזב אינו דין שיהא טמא במת. ותימה כלי חרס המוקף צמיד פתיל יוכיח [illegible] במת. ואומר ר"ת דלא שייך לעקות יוכיח מצמיד פתיל דכה"ג שהוא טמא בזב היה טמא במת [illegible] והיינו משום דהוי כאילו נגע זב בתוכו דאי והו מגעו שהוא ככולו הרי אומר זה הוסטו ובמת [illegible] מת בתוכו הוה טמא: לאיתויי ממזר. תימה אמאי לא קאמר לאיתויי בעל מום שפסול לדיני [illegible] אחך ברוטין לך כראיתא בפ' עשרה יוחסין ובפ' אחד דיני ממונות מפיק ליה מכשם שב"ד [illegible] מנוקים מכל מום. ולימא נמי לאיתויי אשה שכשירה לדיני ממונות כמו שמפרש לקמן ופסולה [illegible] ו"ל דלא מיירי אלא בפסול יוחסין והכי נמי אמרינן בפ' זה בורר דפריך התם והאיכא עד זומם [illegible] כשר לדיני נפשות ופסול לדיני ממונות ומשני בפסול יוחסין קא מיירי: תנינא חדא זימנא. [illegible] כל הני כללי דהני מתניתין מיפרשי בדוכתיהו ולא תני להו [אלא] אגב גררא וי"ל דעיקר [illegible] יהודה למה הוצרך לומר תרי ומני לאיתויי ממזר וכה"ג אשכחן גבי רב יהודה דפסיק כר' עקיבא [illegible] דברים ובפרק ר' אליעזר דמילה דאמר כל מלאכה שאפשר לעשות מע"ש אינה דוחה את השבת [illegible] חדא זימנא וקושיא הך פירכא על רב יהודה ולא לר' עקיבא דלא עביד התם צריכותא מההיא [illegible] שתי הלחם דקאמר ר' עקיבא נמי התם כה"ג [אלמא] דלא פריך לר' עקיבא. והשתא נמי ניחא

ותימה דבפ' החולץ אמרינן רבא אכשריה לרב מרי בר רחל ומנייה אפורסיה דבבל דכיון דאמו מ[illegible] אחיך קרי' ביה וי"ל דהכא איירי לדון גר חבירו כדאמרינן בפ' מצות חליצה גר דן את חבירו [illegible] היתה אמו מישראל דן אפי' ישראל ולא כמו שפרש"י שם דבדיני נפשות איירי דן את חבירו [illegible] לדיני ממונות כשר. ועוד דהיתי התם קרא דמקרב אחיך ואילו בדיני נפשות ממעטינן מונשאו [illegible] ובקידושין. והי' הא דאמרינן בעשרה יוחסין מי שהוחזקו אבותיו משוטרי הרבים וכו' לסימרא [illegible] פסולין לדינא והתנן הכל כשרין לדון כו'. ואמר רב יהודה לאיתויי ממזר. ומאי קשה ליה והיינו [illegible] כדאמרינן גבי גר וי"ל דגבי ממזר לא שייך לפלוגי בין ישראל כשר לממזר דמקרב אחיך קרינן [illegible] ואמו מישראל ואי מיפסל לישראל כשר מיפסיל נמי לחבירו. והא דקאמר בגר וממזר דצריכי אע"[illegible] זה מזה כדפרישית מ"מ נקט צריכותא דשייכא לפי דמרבי ליה רב יהודה ממתניתין שאין חילוק זה [illegible] כל הכשר לדון כשר להעיד. ותימה והרי אשה דכשרה לדון דכתיב והיא שפטה את ישראל גבי [illegible] נמי ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם הוקשה אשה לאיש לכל עונשין שבתורה וגו' והיכי [illegible] בנידונין איירי נמי בדיינין כדדרשינן לפניהם ולא לפני עובדי כוכבים אלמא אשה כשירה לדון [illegible] כראיתא בריש שבועת העדות. וי"ל דה"ק כל איש הכשר לדון כשר להעיד א"נ נהי דבנידותין אשה [illegible] אין אשה בכלל. ודבורה מלמדת דיני ישראל א"נ מתוך נביאותה קבלו עליהם: לאיתויי סומא בא'

(א) מה משמע דגי' רבינו כאן הי' ואי אשמעינן גר משום דקאתי מטפה פסולה ומש"ה פסול לד"נ אבל ממזר וכו'.

נושא
אבל [illegible] אין בו ציפורן

נושא
אין לו מדרס ויש לו טומאת מת

נושא
גר וממזר [illegible] כשרים לדון דיני ממונות

[illegible]